

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม

Analysis of School Dropout Risk Factors of Islamic Private School in Special Administration Zone in Southern Border

นุรซีตา เพอแอสละ¹, นิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว², จุฑารัตน์ คชรัตน์³ และยะมีน แหละตี⁴
Nurseeta Phoesalae¹, Niwat Sawatkeaw², Jutarat Kotcharat³ and Yameen Lahtee⁴

¹นักวิจัยอิสระ

¹Independent Researcher

²อาจารย์ ดร. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

²Lecturer, Faculty of Political Science, Hatyai University

³อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

³Lecturer, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

⁴ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนดาร์ลุมนูญาฮีดินวิทยามูลนิธิ จังหวัดสงขลา

⁴Licensee of Daroonmuyahideenwittayamulnithi, Songkhla

* Corresponding author, E-mail: Nurseeta_ph@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในการออกกลางคันของนักเรียน ได้แก่ ปัญหาการมั่วสุมและยาเสพติดของนักเรียน ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาความสัมพันธ์เชิงคู่สาวระหว่างเรียนอันนำไปสู่การออกจากระบบการศึกษาอย่างสมบูรณ์ วัฒนธรรมการแต่งงานเพิ่มความรับผิดชอบและหลุดจากระบบการศึกษาอย่างถาวร เยาวชนถูกเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ใช้แรงงานก่อนวัยอันควร

คำสำคัญ: ออกกลางคัน การศึกษา ปัจจัยเสี่ยง

Abstract

This research is a qualitative research which aims to analyze the risk factors of Muslim students who quit halfway from the Islamic private school. The methods of gathering the research are doing an in-depth interview and a focus group. The result of the research found that the risk factors are drug problems among the students, learning problems, adulterous problems which lead them to quit school completely, early marriage problems and premature labour problems.

Keywords: School dropout, Education, Risk Factor

บทนำ

สถาบันการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วสถาบันการศึกษาน้อยใหญ่มากมาย มีทั้งสถาบันการศึกษาสามัญ สถาบันการศึกษาศาสนาควบคู่สามัญ สถาบันอาชีวศึกษา ตลอดจนสถาบันการศึกษานานาชาติ เป็นต้น แต่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาศาสนาควบคู่สามัญ ดังที่ ซิดดิก อาลี (2554) กล่าวว่า ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมให้บุตรหลานศึกษาทั้งวิชาการทางโลกและวิชาการศาสนา แม้จะมีโรงเรียนของรัฐทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่แต่ชาวไทยมุสลิมยังนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในปอเนาะมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลเพราะสถาบันการศึกษาดังกล่าวได้ยกระดับขึ้นมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความก้าวหน้ามาก เปิดสอนหลักสูตรควบคู่กันทั้งภาคศาสนาและภาคสามัญ เมื่อเรียนจบแล้วจะสามารถศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ นักเรียนจึงได้รับประโยชน์ทั้งสองทางคือทางโลกและทางธรรม

จากโครงการสำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2552 (ปราโมทย์ ประสาทกุล, 2553) พบว่าประชากรวัยเรียนอายุระหว่าง 3-24 ปี มีอัตราการเรียนหนังสือแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงอายุ โดยประชากรอายุระหว่าง 7-12 ปี ทั้งชายและหญิงมีอัตราการเรียนสูงที่สุด คือ ประชากรเกือบทุกคนในกลุ่มนี้กำลังเรียนหนังสืออยู่ แต่อัตราการเรียนหนังสือได้ลดลงในกลุ่มประชากรอายุ 13-18 ปี และ 19-24 ปีตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชากรวัยเรียนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษาเป็นอย่งน้อย แต่การเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไปจะลดลงเรื่อยๆ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม

จากผลการสำรวจข้างต้นทำให้เห็นว่า ปัญหาการศึกษาของประชาชนชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีอยู่ ถึงแม้ว่ามีสถาบันการศึกษาศาสนาควบคู่สามัญเปิดขึ้นอย่างมากมายทั่วพื้นที่ โดยบางแห่งจัดได้ว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับความนิยมจากประชาชนในพื้นที่สูง ดังที่ เดชา หันหาบุญ (2553) กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญมีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ โรงเรียนพัฒนาวิทยา โรงเรียนดารุสลามอัครศึกษะห์ เป็นต้น โดยนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าวนี้สามารถเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศทุกสาขาวิชา รวมทั้งมหาวิทยาลัยในต่างประเทศหลายแห่ง รวมทั้งผลการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในปีพุทธศักราช 2552 ยังได้สำรวจจำนวนเด็กที่ตกหล่นจากระบบโรงเรียนที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 9,805 คน แยกเป็นตกหล่นจากระบบโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3,331 คน ตกหล่นจากระบบโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 185 คน และตกหล่นจากระบบโรงเรียนสังกัดโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม/สถาบันการศึกษาปอเนาะ จำนวน 6,289 คน สำหรับจังหวัดที่มีกลุ่มเด็กที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับสูงสุด คือ 5 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอสะเดา ซึ่งมีทั้งสิ้นจำนวน 2,632 คน รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 2,461 คน จังหวัดยะลา 2,408 คน จังหวัดนราธิวาส 1,848 คน ส่วนที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดสตูล 456 คน (ศธ.เดินทางจัดการศึกษาภาคใต้ มอบ กศน.ตามเก็บเด็กตกหล่นในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าเรียน ม.ต้นสายสามัญ, 2552) จากงานวิจัยและผลสำรวจต่างๆทำให้ตระหนักได้ว่าประเด็นด้านการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่ามีสถิติ

ของเด็กตกหล่นมากที่สุด ดังนั้นการศึกษาปัจจัยเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาหลักของเยาวชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสนใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัดสงขลาในเชิงคุณภาพ

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

พิมพ์ วาสนา (2554) ได้ให้ความหมายของการออกกลางคันไว้ว่า หมายถึง การพ้นสภาพของนักเรียน การลาออก การถึงแก่กรรม การที่สถานศึกษาสั่งให้พ้นสภาพ ได้แก่การขาดเรียนติดต่อกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีการติดต่อ การลาหรือแจ้งข้อความใดๆต่อสถานศึกษาหรือต้องโทษคดีอาญาถึงจำคุก เว้นความผิดลหุโทษหรือขาดคุณสมบัติตามที่สถานศึกษากำหนด

นฤชล พิมพ์สว่าง (2553) ได้ระบุว่า การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหยุดเรียนก่อนที่จะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หรือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหยุดเรียนก่อนที่จะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดๆก็ตาม แต่ไม่นับรวมถึงการขอย้ายสถานศึกษาของนักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ออกจากระบบการศึกษากลางคัน โดยมีเหตุผลอื่นนอกเหนือจากการย้ายสถานที่เรียนไปยังโรงเรียนอื่นๆหรือสถาบันการศึกษาประเภทอื่น ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและการศึกษายุทธศาสตร์

ตรีภูมิ เพชรศักดิ์ศิริ และสุวิมล ว่องวานิช (2554) ได้สรุปปัจจัยเสี่ยงที่จำแนกนักเรียนกลุ่มออกกลางคันออกจากนักเรียนกลุ่มอื่นมีจำนวน 12 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว จำนวน 4 ปัจจัย คือ รายได้ของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของพ่อ อาชีพของพ่อ และอาชีพของแม่

2) ปัจจัยเสี่ยงด้านครู/โรงเรียน จำนวน 2 ปัจจัย คือ ครูไม่ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และปัจจัยไม่มีครูรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3) ปัจจัยเสี่ยงด้านนักเรียน จำนวน 2 ปัจจัย คือ การเข้าเรียนสายและการขาดเรียน

4) ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน จำนวน 4 ปัจจัย คือ การมีเพื่อนที่เคยติด 0 , ร , มส. การมีเพื่อนไม่ตั้งใจเรียน การมีเพื่อนที่ออกกลางคันไปแล้ว และการมีเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง

จักรเรศ อิฐรัตน์ และอำพร ผาดโผน (2552) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ออกแบบอย่างมีส่วนร่วมโดยคนในชุมชนและได้สรุปถึงสภาพปัญหาและสาเหตุที่เยาวชนไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ดังนี้

1) การดูแลนักเรียนของทางโรงเรียน

โรงเรียนไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง นักเรียนบางส่วนไม่สามารถอ่านเขียนได้ การเรียนการสอนจัดไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก เด็กไม่ชอบการเรียนบางรายวิชา ไม่มีกิจกรรมที่สนับสนุนความสามารถและความสนใจของเด็ก นักเรียนสามารถเข้าออกโรงเรียนได้อย่างอิสระเพราะไม่มีมาตรการป้องกัน

2) ทักษะคิดเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน

นักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาเป็นการเรียนแบบบังคับตาม พรบ.การศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจึงมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา มองว่าการสำเร็จหรือไม่สำเร็จการศึกษานั้นไม่ต่างกัน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการศึกษา ในบางครั้งพบว่าปัญหาต่างๆส่งผลถึงปัญหาผลการเรียน ประกอบกับขาดความตระหนัก ขาดความเข้าใจในขั้นตอนการแก้ปัญหาจึงละเลยที่จะแก้ทำให้เกิดปัญหาสะสม เมื่อถึงเวลาจะจบการศึกษาจึงแก้ไขยากขึ้น การแก้ปัญหาผลการเรียนนักเรียนจะไม่เตรียมตัว ไม่มีวิธีจัดการจึงมีปัญหางานซ้อน ไม่มีรายละเอียดของงาน ทำงานไม่ทัน และที่สำคัญคือไม่มีกรอบเวลาที่ทำงานให้แล้วเสร็จ และเวลาส่งงานที่ชัดเจน การแก้ปัญหาผลการเรียนทับซ้อนกับเวลาเรียนทำให้เวลาไม่ตรงกันระหว่างนักเรียนกับครูประจำวิชา ส่งผลให้เลยเวลาตามระเบียบและปัญหาตกค้างข้ามปีการศึกษา นักเรียนที่มีปัญหาส่วนใหญ่จะไม่ปรึกษาผู้ใดแต่จะทำตามกันในกลุ่มเพื่อน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู

3) สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป

นักเรียนเริ่มมีปัญหาด้านพฤติกรรมในช่วง ป.6 มีการจับกลุ่มกันระหว่างผู้เรียนไม่เก่ง มีการลักขโมยบ้านใกล้เรือนเคียง นักเรียนแต่งตัวมาโรงเรียนแต่ไม่เข้าเรียน มีการเปิดเพลงเสียงดัง รวมกลุ่มขี่มอเตอร์ไซด์ การทะเลาะวิวาทที่มีการใช้อาวุธ การลักทรัพย์ พ่อแม่เป็นคนต่างถิ่นไปทำงานที่อื่นให้ลูกอยู่กับตายายที่ตามใจมากกว่า เวลาจัดงานรื่นเริงมักจะมีการพนันมารวมด้วย เด็กรู้สึกตัวเองว่าตำรวจใส่กุญแจมือตนเองไม่ได้ เด็กกินเหล้าโดยอ้างว่าผู้ใหญ่กินได้ เยาวชนหญิงมีแนวโน้มในการดื่มสุราและสูบบุหรี่สูงขึ้น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปัญหาเรื่องชู้สาวรวมถึงการออกจากการเรียนเพื่อแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย การรายงานผลรายชื่อนักเรียนกับตัวคนไม่สอดคล้องกันโดยมีการแจ้งชื่อไปว่ายังอยู่ที่ตัวนักเรียนไม่อยู่แล้ว ปัญหาความเชื่อถือที่ผู้ปกครองมีให้โรงเรียนลดลงเนื่องมาจากความสับสนในการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) วางแผนในการเก็บข้อมูล กำหนดกรอบด้านพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
- 3) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สันทนากลุ่ม การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในกลุ่มเด็กออกกลางคัน ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองที่ออกกลางคัน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูลข้างต้นเพื่อสรุปปัจจัยความเสี่ยงที่ทำให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ที่ศึกษาออกกลางคัน
- 5) อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลนักเรียนที่ออกกลางคันจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะกลุ่มครูประจำชั้น ผู้นำชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรีภายในหมู่บ้าน กลุ่มนักเรียนหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน ถึงเรื่องราวของเด็กที่ออกกลางคัน จากการเก็บข้อมูลดังกล่าวสามารถรวบรวมข้อมูลและเรื่องราวของเด็กที่ออกกลางคันได้ 60 เรื่องราว จากเด็กที่ออกกลางคัน 60 คน และพบว่า

เรื่องราวของเด็กที่ออกกลางคันมีรูปแบบที่มีความคล้ายคลึงกันเป็นกลุ่มๆ โดยปัจจัยความเสี่ยงที่ทำให้ นักเรียนแต่ละคนตัดสินใจที่จะออกจากระบบการศึกษากลางคันนั้น เกิดจากปัจจัยมากกว่าหนึ่งปัจจัย เกือบทุกกรณี ก่อนที่จะกล่าวสรุปถึงแต่ละปัจจัย ผู้วิจัยขอสรุปถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ทั้งหมดก่อนที่ จะเกิดการออกกลางคันตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากกลุ่มผู้ให้ทั้งหมด ดังนี้

ปัญหาการมีว่สม เกร ไม่อยากเรียน และติดยาเสพติด

จาก 60 เรื่องราวของเด็ก 60 คน พบว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้ ทั้งผู้ปกครอง สังคมรอบข้างเด็ก รวมทั้งตัวเด็กเองมีความเห็นต่อการออกของเด็กว่าเป็นเพราะ “เกร น้ำกระท่อม และ/หรือยาเสพติด ประเภทอื่นๆ” ซึ่งการเกรในที่นี้ความหมายของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หมายความถึงการแต่งรถหรือขับซิ่งรถ มอเตอร์ไซด์และมีว่สมกันในที่ลับสายตาประชาชน นำมาซึ่งการยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดโดยเฉพาะน้ำ กระท่อม เนื่องจากเป็นสารเสพติดที่มีราคาถูกกว่าสารเสพติดชนิดอื่น และสามารถหาได้ง่าย ทั้งการซื้อ หรือการแอบปลูกกันในพื้นที่ส่วนบุคคลของผู้รู้จัก เด็กกลุ่มนี้จะถูกสิ่งต่างๆชักนำ จนมีความรู้สึกลัวว่าการตื่น ตอนเช้าเพื่อแต่งตัวเตรียมตัวไปโรงเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ การอยู่ในโรงเรียนที่มีกฎระเบียบเป็นเรื่องที่น่า เบื่อ เช่น ในครอบครัวหนึ่ง ผู้ปกครองมีอาชีพประมง ฐานะไม่จัดว่าลำบาก มีความสามารถที่จะส่งบุตร เรียนในโรงเรียนในพื้นที่ได้ มีบุตร 3 คน โดยคนโตและคนกลางเป็นเพศชาย อายุ 17 และ 14 ปีตามลำดับ ส่วนคนสุดท้องเป็นเพศหญิง อายุ 7 ปี บุตรชายทั้ง 2 คนของครอบครัวนี้ออกกลางคันในขณะที่คนโต ศึกษาอยู่ชั้น ม.3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและคนกลางอยู่ชั้น ป.6 จากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ประจำหมู่บ้าน ปัจจุบันคนโตมีอาชีพรับจ้างทั่วไป แต่คนกลางยังไม่มีมีการประกอบอาชีพใดๆ สำหรับ บุตรทั้ง 2 คนในสายตาของผู้ปกครองและคนในชุมชน ให้เหตุผลไปในทิศทางเดียวกันว่า “เกร” “ซี้เกียจ เรียน” สอดคล้องกับเรื่องราวของเด็กอีกหลายคนที่ตัวเด็กเองและคนรอบข้างให้เหตุผลในการทำงานนี้

สำหรับสาเหตุอันเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียนเองนั้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเกร มีว่สม เสพยาเสพติด เป็นสาเหตุที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ ทั้งตัวเด็กเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน บางโรงเรียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิการเหยี่ยวยาในเด็ก บางกลุ่ม ในขณะที่ทางโรงเรียนจะมีกฎเกณฑ์และบทลงโทษเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วก็ตาม

ผู้ปกครองเสนอทางเลือกและนำไปสู่การเป็นผู้ใช้แรงงานก่อนวัยอันควร

ปัญหาที่ทำให้เด็กออกกลางคันนั้น หากโทษทุกอย่างไปยังตัวเด็กทั้งหมด คงจะไม่ถูกนัก เนื่องจาก ชีวิตของวัยเด็กนั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์เชิงลึกของเด็กที่ออกกลางคัน ทั้ง 60 คน พบว่า ถึงแม้ว่าส่วนหนึ่งที่เด็กออกจากระบบการศึกษากลางคันเพราะใจเด็กไม่อยากเรียนแล้ว นั้น การคล้อยตามของผู้ใหญ่ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การออกกลางคันของเด็กเป็นไปอย่างสมบูรณ์ด้วย สิ่งเหล่านี้ถูกสะท้อนออกมาจากคำให้สัมภาษณ์จากหลายฝ่าย เช่น

“ตอนนั้น ม.2 ผมไม่อยากเรียน ทะเลาะกับเพื่อน แม่เลยบอกว่างั้นเลิกมา ถ้าไม่อยากเรียน ก็ ต้องทำงาน เลยเลือกทำงานดีกว่าเพราะไม่อยากเรียน” เรื่องราวของเพศชาย อายุ 17 ปี

“ตอนนั้นเราเรียนอยู่ ม.5 แม่ทำงานเป็นแม่บ้านอยู่ในโรงงาน แล้วประมวลที่ขายของในโรงงานได้ แม่เลยถามว่าเราอยากมาขายไหม เราเลยออกมาขายของดีกว่า ตอนนี้มีครอบครัว ได้ลูกแล้ว อายุ 3 เดือน” (เรื่องราวของเพศหญิง อายุ 20 ปี)

สถานการณ์ทางครอบครัวและเศรษฐกิจบังคับ

แต่ในขณะเดียวกันสำหรับเด็กบางคน ความไม่เอื้ออำนวยในประเด็นต่างๆทำให้การใช้ชีวิตในวัยเรียนของเด็กไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นปกติสุข เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นกลุ่มที่ขาดโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริง เช่น

“ครอบครัวนี้ที่จะอยู่ยังไม่ดี ลำบาก อาศัยอยู่ดินหลวง ไปเรียนแรกๆ รอง ผอ.รู้เรื่องราวของเด็กลำบาก แล้วเมียแยกขายน้ำอยู่อีกโรงเรียนหนึ่ง รอง ผอ.เลยพาเด็กไปอยู่ที่บ้านแกเลย แล้วจะออกค่าใช้จ่ายให้ทุกอย่าง แต่ให้ไปช่วยเมียทำน้ำขายไปด้วย เรียนไปด้วย แต่สุดท้าย อย่างว่าจะ อยู่บ้านคนอื่น เด็กมันอึดอัด เลยออกมา ตอน ม.2 แล้วก็ไม่ได้เรียนต่อเลย ” (เรื่องราวของ เพศหญิง อายุ 23 ปี)

ทะเลาะวิวาทแล้วขาดพวก

นอกจากนี้แล้ว จากใน 60 เรื่องราว พบว่า มี 2 เรื่องราวที่มีที่มาจากทะเลาะวิวาทภายในโรงเรียนของเด็ก แล้วเด็กไม่มีพรรคพวกในโรงเรียน นำไปสู่การไม่ยอมมาโรงเรียน และเกิดการผลักดันให้เด็กออกจากระบบการศึกษาไปในที่สุด เช่น

“เด็กคนนี้ ตอน ม.1 – ม. 3 เรียนที่นี่ พอขึ้น ม.4 ไปต่อที่โรงเรียนแถวบ้านเค้าที่จังหวัดภูเก็ต จบ ม.4 ก็ย้ายกลับมาอยู่โรงเรียนเราตอน ม.5 ตอนนั้นมาเรียนบ้างไม่เรียนบ้าง แต่เป็นเด็กหัวดี กับเพื่อนในห้องไม่ค่อยคบ เค้าจะชอบคบกับรุ่นพี่ ม.6 ซึ่งเป็นเด็กในหมู่บ้านเดียวกับเค้าที่มาจากภูเก็ต เป็นแก๊งค์เด็กภูเก็ต ต่อมาเริ่มมีปัญหาชกต่อยกับเพื่อนในชั้น เด็กก็เริ่มไม่ยอมเรียน พ่อแม่ขอร้องให้เรียน แรกๆยังพอฝืนๆได้อยู่ แต่พอเพื่อนรุ่นพี่ ม.6 ที่เค้าสนิทเริ่มจบบกหมด กลับภูเก็ตกันหมด เด็กไม่มีใคร มีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนในรุ่นด้วย ก็ออกไปเลย คิดว่าตอนนี้เด็กคงไม่เรียนต่อเพราะจนถึงตอนนี้ยังไม่มาเอาเอกสารผลการเรียนเลย คงอยู่บ้านเฉยๆ ที่บ้านเด็กฐานะโอเค มีสวนปาล์ม” (เรื่องราวของเพศชาย อายุ 18 ปี)

การแต่งงานแล้วหลุดจากระบบการศึกษา / วัฒนธรรมการแต่งงานเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ

เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนารวมทั้งบุคลากรทั้งหมดเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยการศึกษาหาความรู้นั้นไม่จะเป็นการศึกษาในสายใด ไม่ได้เป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนาอิสลาม ในขณะเดียวกันการศึกษาหาความรู้ยังเป็นสิ่งที่อิสลามส่งเสริมอีกด้วย แต่สำหรับศาสนาอิสลามนั้นการที่ชายหนุ่มและหญิงสาวมีความสัมพันธ์กันเป็นเรื่องที่ผิดต่อหลักศาสนา เรื่องราวของเด็กออกกลางคันเกือบครึ่งหนึ่งจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาว

การกระทำผิดต่อกฎระเบียบของโรงเรียนและผิดต่อหลักศาสนาอิสลามอันนำไปสู่การถูกไล่ออกจากโรงเรียน

จากเรื่องราวของนักเรียนที่ออกกลางคัน 60 คนนั้น พบว่ามีนักเรียนที่ถูกไล่ออกจากโรงเรียนด้วยความผิดเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวในระหว่างเรียน จำนวน 2 ราย ซึ่งการมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวระหว่างชายหญิงที่ยังมิได้แต่งงานตามหลักการของอิสลามนั้นและถือเป็นความผิดตามหลักศาสนาเป็นอย่างยิ่ง สำหรับในฝั่งของโรงเรียนนั้นพบว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยินยอมอยู่บนความถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม ดังนั้นเมื่อมีนักเรียนที่มีความประพฤติที่ผิดต่อหลักศาสนาในด้านความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวส่วนใหญ่มีจุดยืนที่จะให้นักเรียนทำตามหลักศาสนาให้ถูกต้อง คือการนิเกห์หรือการแต่งงานตามหลักศาสนานั่นเอง หลังจากนั้นทางโรงเรียนจะมีความยืดหยุ่นที่จะให้นักเรียนที่แต่งงานตามหลักศาสนาแล้วเข้าเรียนได้ แต่ทั้งนี้ในสภาพความเป็นจริง นักเรียนส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่เรียนต่อเอง

“ถ้าโรงเรียนทราบแล้วว่าเค้าแอบมีเพศสัมพันธ์กัน เป็นไปไม่ได้ที่เราจะปล่อยปละละเลย เพราะผิดต่อหลักศาสนา คือยังไงเด็กทั้งคู่ก็ต้องกลับไปทำให้ถูกต้องตามหลักศาสนา ก่อนคือต้องนิเกห์ก่อน

(แต่งงานตามหลักศาสนาอิสลาม) แล้วโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้เด็กกลับเข้ามาศึกษา แต่เด็กจะกลับเข้ามาหรือไม่กลับเข้ามาก็เป็นเรื่องของความรู้สึกของเด็ก บางส่วนพอนิกะห์เสรีจก็ย้ายโรงเรียนบ้าง ออกไปเลยบ้าง แต่เราต้องทำ เพราะถ้าไม่让孩子ทำให้ถูกตามหลักศาสนา ก็ผิดกับบาปทั้งครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผิดหมด” กลุ่มครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งหนึ่ง

ความเข้าใจผิดระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนที่ไม่เอื้อต่อการศึกษาต่อของเด็ก

ประเด็นสำคัญที่คณะผู้วิจัยได้พบเจอจากการลงพื้นที่ประเด็นหนึ่งคือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนอยู่ประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดการผลักดันให้เด็กต้องออกกลางคัน ในที่นี้จะเกิดขึ้นในกรณีที่นักเรียนมีความจำเป็นด้วยเหตุผลต่างๆ ที่ทำให้ต้องย้ายโรงเรียน เช่น ย้ายตามผู้ปกครอง มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในโรงเรียน มีความอับอายที่จะต้องเรียนต่อในโรงเรียนเดิมจากการกระทำต่างๆ เป็นต้น โดยเฉพาะเมื่อเป็นการย้ายระหว่างที่ยังไม่จบในระดับการศึกษาในช่วงชั้นหนึ่งๆ เช่น ย้ายระหว่าง ม.1 ขึ้น ม.2 , ย้ายระหว่าง ม.2 ขึ้น ม.3 , ย้ายระหว่าง ม.4 ขึ้น ม.5 เป็นต้น ในกรณีนี้ เด็กที่ไม่มีปัญหาด้านผลการเรียนจะไม่เกิดปัญหา แต่กรณีที่เด็กมีปัญหาด้านผลการเรียน คือ ติด 0 ร. มส. มักจะเกิดปัญหา ในการใช้ผลการเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

ประเด็นอื่นๆ

นอกจากประเด็นส่วนใหญ่ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นทั้งหมดแล้วนั้น มีกรณีของเด็กเจ็บป่วย จนไม่สามารถมาเรียนได้ เด็กต้องคดี เด็กติดยาเสพติดจนต้องเข้ารับการรักษาบำบัด ตั้งครุฑร์ แต่ไม่มากนัก โดยจาก 60 เรื่องราวของเด็กออกกลางคัน 60 คน พบว่า กรณีเด็กเจ็บป่วย 2 คน ติดยาเสพติดจนต้องรับการรักษาบำบัดด้วยความสมัครใจของผู้ปกครองและเด็กเอง 1 คน และตั้งครุฑร์จึงต้องลาออกด้วยความสมัครใจของผู้ปกครองและเด็กเอง 2 คน

สรุปและอภิปรายผล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อรวบรวมปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัดสงขลาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่างๆ พบว่าปัญหาหลักที่เป็นปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วยปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาการมั่วสุม เกร ไม่อยากเรียน และยาเสพติด ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขับซีรอมอเตอร์ไซค์และมั่วสุมกันในที่ลับสายตาประชาชน นำมาซึ่งการยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด โดยเฉพาะน้ำกระท่อม เด็กกลุ่มนี้จะถูกสิ่งต่างๆ ชักนำ จนมีความรู้สึกลัวว่าการตื่นตอนเช้าเพื่อแต่งตัวเตรียมตัวไปโรงเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ การอยู่ในโรงเรียนที่มีกฎระเบียบเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ

2) ปัญหาด้านการเรียน ดังที่ผู้วิจัยนำเสนอในประเด็นการไม่ชอบการเรียนและความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนอยู่ประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดการผลักดันให้เด็กต้องออกกลางคัน

3) ปัญหาความสัมพันธ์เชิงคู่สาวระหว่างเรียนอันนำไปสู่การออกจากระบบการศึกษาอย่างสมบูรณ์ โดยประเด็นความสัมพันธ์เชิงคู่สาวสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นการกระทำที่ผิดทั้งกฎระเบียบของโรงเรียนและหลักการของศาสนาจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ผลักดันให้เด็กออกจากระบบการศึกษา

4) วัฒนธรรมการแต่งงานเพิ่มความรับผิดชอบและหลุดจากระบบการศึกษาอย่างถาวร โดยประเด็นนี้มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นอื่นมากมาย เช่น ปัญหาการมีวัยรุ่น เกราะ ยาเสพติด ไม่อยากเรียน ปัญหาการเรียนและปัญหาความสัมพันธ์เชิงคู่สาว และมีผู้ปกครองบางส่วนที่ใช้การแต่งงานเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

5) เยาวชนถูกเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ใช้แรงงานก่อนวัยอันควร ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นอื่นอีกมากมาย เช่น ปัญหาความสัมพันธ์เชิงคู่สาวระหว่างเรียน ปัญหาวัฒนธรรมเพิ่มความรับผิดชอบ ตลอดจนปัญหาสภาพเศรษฐกิจและปัญหาครอบครัวบีบบังคับ

6) สภาพเศรษฐกิจและปัญหาครอบครัวบีบบังคับ ดังที่ผู้วิจัยนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความยากจนทางเศรษฐกิจรวมถึงการที่บิดามารดาแยกทางหรือเสียชีวิตและไม่มีผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาหลักทั้ง 6 ปัญหาที่เป็นปัจจัยเสี่ยงในการออกกลางคันนั้น เมื่อกระจายลงไปยังผู้เกี่ยวข้องต่างๆ พบว่าแหล่งของปัจจัยเสี่ยงมีทั้งสิ้น 6 แหล่ง ได้แก่ ตัวนักเรียน ครอบครัว สถานศึกษา ชุมชนและสังคม หน่วยงานภาครัฐต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถกระจายปัญหาอันเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้ลงไปยังแหล่งของปัจจัยเสี่ยง ได้ดังนี้

1) ปัจจัยเสี่ยงอันเกิดจากตัวนักเรียน ได้แก่ การขาดเป้าหมายในชีวิต ถูกครอบงำซัดจูงไปในที่ผิด ความศรัทธาในตนเอง อายากรู้ อายากล่อง ขาดความรับผิดชอบ เห็นความสำคัญของการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น กรณีเยาวชนติดยาเสพติด เยาวชนยังขาดแรงจูงใจที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ระดับสติปัญญา ขาดความเกรงกลัวในกฎระเบียบและบทลงโทษเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่ชอบการศึกษาจึงเลือกทางเลือกอื่นที่ทำให้สามารถออกจากระบบการศึกษาได้

2) ปัจจัยเสี่ยงอันเกิดจากครอบครัว ได้แก่ การดูแลและปลูกฝังเด็ก ให้เห็นโทษของการมีวัยรุ่น เกราะ และติดยาเสพติด ยังไม่เพียงพอ กรณีเยาวชนติดยาเสพติด ผู้ปกครองยังขาดการผลักดันให้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ขาดการแนะแนวและส่งเสริมการทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการใช้เวลาว่างอย่างเป็นโทษ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบ้านกับโรงเรียนยังไม่เพียงพอ การให้เด็กเรียนไกลบ้าน ไกลผู้ปกครอง ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเรียนของเด็กนักเรียนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ผู้ปกครองไม่เข้าใจ / ไม่มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับระบบการศึกษาในปัจจุบัน การปลูกฝังและการเน้นย้ำเรื่องความสัมพันธ์เชิงคู่สาวตามหลักอิสลามยังไม่เพียงพอ การมีค่านิยมเกี่ยวกับการให้เยาวชนแต่งงานมีครอบครัวเพื่อแก้ปัญหาต่างๆโดยเฉพาะปัญหาการขาดความรับผิดชอบ ผู้ปกครองเสนอทางเลือกระหว่างการเป็นผู้ใช้แรงงานกับการกลับไปเข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาของเยาวชนในความดูแล การไม่เปิดเผยข้อมูลความยากลำบากในการศึกษาของเยาวชนในความดูแลเพื่อขอความช่วยเหลือจากสังคมและชุมชน ตลอดจนโรงเรียนและหน่วยงานภาครัฐในด้านการศึกษา

3) ปัจจัยเสี่ยงอันเกิดจากสถานศึกษา ได้แก่ การดูแลและปลูกฝังเด็กให้เห็นโทษของการมีวัยรุ่น เกราะ และติดยาเสพติดยังไม่เพียงพอ ขาดการแนะแนวและส่งเสริมการทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการใช้เวลาว่างอย่างเป็นโทษ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบ้านกับโรงเรียนยังไม่เพียงพอ กรณีเด็กจากพื้นที่อื่นเข้ามาศึกษา(เรียนไกลบ้าน) อันเกิดจากระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน แต่ระบบการดูแลเด็กไกลบ้านในระหว่างการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาอาจยังถูกให้ ความสำคัญไม่เพียงพอ ความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและการกวดขันยังไม่เพียงพอ การแนะแนวเส้นทางการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนและผู้ปกครอง

ยังไม่เพียงพอ ระบบการแก้ 0 , ร , มส. ของบางโรงเรียนยังไม่เหมาะสม การปลูกฝังและเน้นย้ำเรื่องการกระทำผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงชู้สาวตามหลักอิสลามยังไม่เพียงพอ เนื่องจากบทลงโทษและกฎระเบียบเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงชู้สาวของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความเข้มงวดกว่าโรงเรียนประเภทอื่นๆ ดังนั้นสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนควรปิดช่องทางหรือเอื้อต่อการกระทำผิดให้น้อยที่สุด การดำเนินการในระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและปัญหาครอบครัวยังไม่เพียงพอ การไม่ส่งต่อข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนที่ประสบปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวไปยังหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่างๆที่มีความพร้อมในการช่วยเหลือ

4) **ปัจจัยเสี่ยงอันเกิดจากชุมชนและสังคม** ได้แก่ ชุมชนและสังคมเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาเรื่องการออกกลางคันไม่มากนัก การมองเห็นปัญหาการมั่วสุม เกลเร และยาเสพติด เป็นเรื่องปกติของชุมชน จึงทำให้ปัญหาเหล่านี้แพร่ระบาดเข้ามาในชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กรณีเยาวชนติดยาเสพติด ชุมชนและสังคมยังขาดบทบาทในการสนับสนุนและผลักดันให้เยาวชนในชุมชนเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา สถาบันทางศาสนาในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการกวดขันเยาวชนเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงชู้สาวตามหลักอิสลามไม่มากนัก ขาดการผลักดันจากชุมชนและสังคมในที่จะทำให้ผู้หลุดจากระบบการศึกษาและมีวิถีชีวิตในรูปแบบต่างๆกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาในรูปแบบที่ภาครัฐได้มีความพยายามจัดไว้ให้โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ชุมชนและสังคมเข้ามามีบทบาทเบื้องต้นไม่เพียงพอในการดูแลเยาวชนที่ประสบปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัว การไม่ตรวจสอบและส่งต่อข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนที่ประสบปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวไปยังหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่างๆ ที่มีความพร้อมในการช่วยเหลือ

5) **ปัจจัยเสี่ยงอันเกิดจากหน่วยงานภาครัฐต่างๆที่เกี่ยวข้อง** ได้แก่ การไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดและการ รวมตัวมั่วสุมกันทำเรื่องผิดกฎหมายของวัยรุ่นได้ และถึงแม้ว่าปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐจะเพิ่มการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การบำบัดรักษาตามหลักอิสลามแล้ว ซึ่งนับว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามน่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ แต่พบว่าข้อมูลดังกล่าวยังไม่เป็นที่ทราบต่อประชาชนในพื้นที่อย่างกว้างขวางนัก ขาดหลักสูตรที่เป็นการบูรณาการด้านวิชาการระหว่างสายสามัญและอิสลามศึกษา จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องเรียนทั้งหลักสูตรแกนกลางฯ และหลักสูตรอิสลามศึกษา นอกจากนี้ถึงแม้ว่าหน่วยงานด้านการศึกษาจะมีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน แต่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตลอดจนการผลักดันให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการศึกษายังไม่เพียงพอ จึงทำให้ประชาชนทราบข้อมูลและสมัครใจกลับเข้าศึกษาในรูปแบบต่างๆที่ภาครัฐจัดไว้ให้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น รูปแบบการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆที่ภาครัฐได้จัดเตรียมไว้ให้สำหรับผู้ที่เคยหลุดจากระบบการศึกษาอาจจะยังไม่เอื้ออำนวยและยังไม่สอดคล้องตามวิถีชีวิตของประชาชนจริง ตลอดจนอาจจะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน การไม่สามารถควบคุมการใช้แรงงานเด็กได้ในทุกกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถรวบรวมข้อมูลของเยาวชนที่ประสบปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวได้อย่างทั่วถึง การสนับสนุนเยาวชนที่มีปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวยังไม่เพียงพอและครอบคลุมเยาวชนที่ประสบปัญหาจริงๆ ระบบการดูแลและช่วยเหลือเยาวชนที่มีปัญหาทางการศึกษาจากสภาพเศรษฐกิจและครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพียงการช่วยเหลือในลักษณะระยะสั้นมากกว่าการดูแลจนสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายของเยาวชนและครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- จักรเรศ อธิรัตน์ และ อำพร ผาดโผน. (2552). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการพัฒนาศักยภาพ
เยาวชนและครอบครัวกลุ่มเสี่ยงเครือข่ายนาโพธิ์ บ้านแมตอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชิดติก อาลี. (2554). วิวัฒนาการการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย. วิทยานิพนธ์ (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เดชา หันหาบุญ. (2553). ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษากรณีสถาบันศึกษาปอเนาะ. ดุษฎี
บัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ตรีภูมิ เพชรศักดิ์ศิริ และ สุวิมล ว่องวานิช. (2554). ความเสี่ยงต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารวิชาการ, 14(3), 14-27.
- นฤชล พิมพ์สว่าง. (2553). การวิเคราะห์สาเหตุและการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนชนเผ่าใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาบนเขตพื้นที่สูง : กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์
(ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2553). โครงการสำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
พ.ศ.2552. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พิมพ์ วาสนา. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะเสี่ยงการออกกลางคันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ (ครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศธ.เดินทางจัดการศึกษาภาคใต้ มอบ กศน.ตามเก็บเด็กตกหล่นในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เข้าเรียน ม.ต้นสายสามัญ. (2552). สืบค้นจาก แนวนหน้า